

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası

44. Dönem Çalışma Programı

1 Çalışma anlayışımız, ilkelerimiz, görev ve sorumluluklarımız

Yönetim Kurulu, Genel Kuruldan aldığı yetki ve sorumluluğu yerine getirebilmek amacıyla programlı çalışmak, dönem içerisinde gerçekleştireceği etkinlikleri planlamak durumundadır. Başarılı bir çalışma dönemi için bu ilk şarttır ancak tek başına yeterli değildir.

Kurumsal sürekliliğin sağlanması, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın ihtiyaçları doğrultusunda örgütsel yapımızın gözden geçirilmesi, Oda-üye ilişkilerinin güne uygun düzenlenmesi, temel ilkelere sahip çıkılması ve aynı zamanda geliştirilmesi, mesleki kazanımların ve bilgi birikimimizin yol göstericiliğinde karşı karşıya bulunduğumuz sorunların aşılması doğrultusundaki çalışmalar Yönetim Kurulumuzun sorumluluğu altında olacaktır.

43. Dönem Çalışma Programı'nın temel yaklaşımının devam ettirilmesi, 43. dönemde başlayan uygulamaların tamamlanması ve geleceğe taşınması da aynı sorumluluk dahilinde değerlendirilecektir.

Bundan dolayı, önceki dönemlerde ortaya konan çalışma anlayışı ve ilkeler tekrar edilmemiş, 44. Dönem Çalışma Programı, döneme uygun sorun ve konular bağlamında oluşturulmuştur.

44. Dönem Yönetim Kurulu, çalışma döneminde aşağıdaki temel ilkeleri gözetecektir

1. Oda organları ve birimlerinin bütünlüğü ve uyumuna dikkat edilecek, kolektif ve üretken bir çalışmanın gerçekleşmesi için her türlü olanak sağlanacaktır. Danışma Kurulu'nun demokratik işleyişi belirleyici kılınacak, ortak karar almaya özen gösterilecektir. Alınan kararların hayata geçirilmesi için her türlü yetki kullanılacaktır.
2. Üye-Oda ilişkisinde temel ilke, üyenin Odaya sahip çıkması ve Odanın da üyenin sorunlarının çözümünde yanında olmasının sağlanmasıdır. Bu yaratılmaya çalışılacak, üyeye yönelik tüm iş ve işlemlerde kapsayıcılık ve kolaylaştırıcılık hedeflenecektir.
3. Oda birim ve organlarının, şimdiye kadar olduğu gibi tüm kişi ve kuruluşlara eşit mesafede durmasına özen gösterilecektir.
4. Birimlerin ve organların faaliyetlerinde şimdiye kadar olduğu gibi Oda'yı vesayet altında bırakabilecek tarz ve ilişkilerden uzak durmasına özen gösterilecektir.

5. Başta TMMOB ve bağlı Odalar olmak üzere, diğer meslek kuruluşları, sendikalar ve demokratik kitle örgütleriyle işbirliği ve güç birliği kurmanın olanakları yaratılacak ve geliştirilecektir. Dayanışma ve paylaşım kültürünün yaygınlaştırılmasına özen gösterilecektir.
6. Meslektaşlarımızın mesleki ve toplumsal ilişkilerinde, mesleki etik kurallara uygun davranışlarının yüceltilmesi, aksine davranışlara yaptırım uygulanması için örgütsel olanaklar artırılacaktır.
7. Şubelerimizin; toplumsal sorumluluk, üye ilişkileri ve katılım, yerel yönetimler-kamu kurumları ve üniversitelerle ilişkiler, kent ve çevre sorunlarına karşı duyarlılık, çalışma ve ilgi alanlarındaki zenginlik, eğitim bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları, üyelerin mesleki davranışlarını takip, Temsilcilikleriyle ilişkiler, ortak ya da merkezi kararlara uyum, mali yapısı ve ilişkileri bağlamındaki etkinlik, hareket ve tutumları sürekli olarak izlenecektir.
8. Oda kaynaklarının kullanım önceliğinin katılım ve örgütlenmeye yönelik olmasına dikkat edilecektir. Etkinlik ve eylemlerimizde; ülkenin bağımsızlığına, toplumsal barışa, ülke kaynaklarının toplum yararına kullanılmasına demokrasi talebine, insan hak ve özgürlüklerinin savunulmasına, bilimin yol göstericiliğine önem ve özen gösterilecek ve bütün birimlerimiz bu çerçevede izlenecektir.

44. Genel Kurulumuzun Yüklemiş Olduğu Görevler

1. Meslek alanımızı doğrudan ilgilendiren; yapı denetimi, İmar, kentsel dönüşüm, enerji, ulaşım, kentleşme politikaları, meslektaşlarımızın hak ve sorumlulukları, eğitim sorunları, meslek odalarının örgütlenme ve çalışma esasları gibi konular bütün yönleriyle ele alınmalı, bu konularda IMO üyeleri ve kamuoyu bilgilendirilmelidir.
2. Yapı Denetim Yasası bütün yönleriyle ele alınmalı, sorunların giderilmesi için çaba harcanmalıdır. Yapı denetiminin özünde yarı kamusal bir hizmet olması gerekliliğinden hareketle, piyasanın rekabetçi koşullarına terk edilmemesi, yapı denetiminin işlevsel kılınması, mesleki sorumluluk sigortasının ve mali sorumluluk sigortasının işletilmesi, üyelerimizin hak ve menfaatlerinin korunması için çalışmalar yapılmalıdır.
3. Yapı denetim sisteminde "imzacılık" olumsuz bir örnek olarak karşımızda durmaktadır. Özellikle emekli meslektaşlarımız tarafından ek gelir kaynağı gibi görülen "imzacılık" terk edilmeli, denetim hizmeti neticesinde elde edilecek gelir, emekli meslektaşlarımızın emeğinin karşılığı olarak görülmelidir. Yönetim Kurulumuz bu bilincin yerleştirilmesi, emekli meslektaşlarımızı "imzacı" olmaktan kurtaracak, emek-ücret dengesini sağlayacak bir sistem için çaba harcanmalı, uygulamaya dönük eğitimlere ağırlık verilmelidir. Kamu yatırımları ve TOKİ İnşaatları da yapı denetimi kapsamına alınması gerekliliği her fırsatta dile getirilmelidir.
4. Kentlerin yağmalanmasına, kıymetli arazilerin yandaşlara peşkeş çekilmesine parsel bazında plan tadillerinin yapılmasına, su havzalarının orman alanlarının talan edilmesine yasa - yönetmelik değişiklikleri ile ormanları önce yeşil alana çevirip sonra da planlara dahil ederek rant yaratılmasına karşı çıkılmalı, bu tür uygulamalar yargıya taşınmalıdır.
5. Genç meslektaşların Oda çalışmalarında daha katılımcı olması için genç-İMO Öğrenci Üye örgütülüğüne daha fazla destek verilmeli, gençlerin ülke gerçeklerini anlaması, yorumlaması ve sorgulamasını sağlayıcı çalışmalar yapılmalıdır.
6. Bilindiği gibi; kamu çalışanları sendika kurma hakkını 2000'li yılların başında kazanmış, ancak 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda toplu sözleşme değil toplu görüşme hakkı getirilmiş, grev hakkı tanınmamıştır. Bu nedenle, kamu çalışanlarının talepleri karşılık bulmamış, grev ve toplu sözleşme hakkı bulunmayan kamu çalışanları sendikaları yaptırım gücünden yoksun bırakılmıştır. Odamız, aralarında üyelerimizin de bulunduğu tüm kamu çalışanlarının grevli, toplu iş sözleşmeli sendikal hakkı kazanmasını desteklemeli, üyelerinin sendikal örgütlerde yer almasını teşvik edip desteklemelidir.
7. Odamız, ihtiyacı olan güçlü ve yeni örgütlenme modellerini ortaya çıkarmalı, meslek ve meslektaş sorunlarını ülke ve halkın sorunlarından ayırarak yurtsever-devrimci-demokrat-anti-empyralist Oda anlayışını sürdürerek çalışmalarını planlamalı ve uygulamalıdır.

8. Demokratik bir ülkenin temel kriterlerinden biri de en temel insani hak olan ana dilde eğitimin Anayasal güvence altına alınmış olmasıdır. Bu doğrultudaki altyapı çalışmaları desteklenmelidir.

2 44. Çalışma Dönemi öngörülleri

Mesleki alanlarımıza ve Meslek Odalarına dönük saldırılar

Son dönemde gerçekleştirilen mevzuat değişiklikleri ile kamu yararı anlayışı terk edilmiştir. Kamu yararını savunan TMMOB ve bağılı Odalarına dönük tasfiye girişimleri hız kazanmıştır. Son bir yıl içerisinde çıkarılan KHK'ler ile önce anayasal haklarımız gasp edilmiş, dünyada örneği görülmedik şekilde meslek mensuplarına yönelik iş ve işlemler, Odalardan alınarak Bakanlık bünyesine çekilmiş, dolayısıyla TMMOB'ye yönelik yapılacak müdahalenin alt yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Anlaşılmaktadır ki, iktidar çevrelerinin temel rahatsızlığı meslek örgütlerinin kamu çıkarını gözeten faaliyet ve yaklaşımlarıdır. Yürürlüğe giren Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve kısa zamanda yasalaşması beklenen Yapı Denetim Kanun tasarısı göstermektedir ki, kamusal alanların piyasaya açılması ve kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesi için eksik kalan adımlar atılmaktadır. TMMOB'ye bağılı Odaların yetkileri bu kanunlarla da kısıtlanmak istenmektedir.

Ayrıca son dönemde çıkartılan imar ve yapı denetimi ile ilgili yönetmelikler ve genelgelerle "Sicil Durum Belgesi" ve "Mesleki Denetim Uygulamaları" kaldırılmış, siyasal iktidar Meslek Odalarının önünü fiilen kesmeye çalışmıştır.

Meslek Odalarının mali ve idari açıdan denetlenmesini mümkün kılan Bakanlar Kurulu kararı, Meslek Odalarını vesayet altına alacak özellikler taşımaktadır.

44. Dönem Yönetim Kurulu'nun temel görevi, İMO'nun ve TMMOB'nin örgütsel varlığına ve meslek alanımıza yönelik girişimlere karşı topyekûn bir savunma ve mücadele hattı oluşturmaktır.

Bu çerçevede başta üyelerimiz olmak üzere kamuoyu bilgilendirilmeli, bunun için olanaklar seferber edilmeli, eylem ve etkinliklerle mühendislik mesleğinin ve Meslek Odalarının önemi anlatılmalı, ulusal ve uluslararası mesleki ve sektörel örgütlerin desteğini almak amacıyla girişimlerde bulunulmalı, TBMM'de özellikle mühendis-mimar milletvekilleri nezdinde görüşmeler gerçekleştirilmelidir.

Kurumsallaşma, demokratik merkezîyetçiliğin önemi

Odamızın kurulduğu tarihten bu yana üye sayısı hızla artmakta, üye profili zenginleşmektedir. Örgütlenme ağı bütün bir ülkeyi kapsayacak şekilde yaygındır. Mesleki konularda sayısız bilimsel etkinlik düzenlemekte, meslek içi eğitimlere ağırlık vermektedir. Odamız önemli bir maddi ve duran kaynağa sahiptir. Aynı zamanda Odamız ülkenin demokratikleşmesi ve kamu yararı doğrultusundaki çabaların katılımcısı olmaktadır. Böylesine bir güce sahip Odamızın kurumsallaşmasının sağlanması ve geliştirilmesi 44. Dönem Yönetim Kurulu'nun temel görevleri arasında bulunmalıdır.

Kuşkusuz ki bir kurumun güçlenmesi, o kurumun sadece üye sayısının artmasıyla tarif edilemez. Tüm kaynakların (insan, bilgi, emek, deneyim, ekonomik güç vs.) etkin bir şekilde organize edilerek amaca yönlendirilmesi ve bu kaynakların yeniden üretilip geliştirilmesi şeklindeki bir tarif, güçlü bir kuruluş tanımını açısından yanlış olmayacaktır.

Açık ki, birbirinden bağımsız otonom yapılar bir kurumun güçlenmesinde en önemli engeli teşkil eder. Ancak katılımcı ve paylaşımcı olmayan merkezi bir yapı da, güçlü ve etkili bir kurumun varlığının tartışılmasına neden olabilir.

Dolayısıyla merkezi bütünlüğü koruyarak, katılımcı, paylaşımcı, bütünleştirici ve demokratik bir karar alma mekanizmasının oluşturulması, tüm kurumlar gibi, Odamız için de hayati bir konudur.

Ayrıca Odamızın ulaştığı bu seviyenin neden olduğu yüksek tempolu çalışma zorunluluğu, Yönetim kurullarının ağırlaşan sorumluluklarının paylaştırılmasını da kaçınılmaz kılmaktadır.

Bu tespitten yola çıkarak; iki yılda bir toplanan Genel Kurulumuz ile bu süre boyunca Genel Kurul

yetkilerini kullanan Yönetim Kurulu arasında yer alacak şekilde Danışma Kurulu'nun amaca dönük olarak işlevsel kılınması ve periyodik toplantılar yapması hedeflenmektedir.

İmardan yapılaşmaya kadar mesleki alanlarımızdaki temel değişimler üzerine

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun

Siyasi iktidar, birçok ülkede denendiği gibi, afet riskli alanların dönüştürülmesi bahanesiyle pek çok farklı sektörü bünyesinde barındıran inşaat sektörüne yönelerek ekonomik dar boğazı aşmaya çalışmaktadır.

Ülkemizin deprem gerçeği bahane edilerek çıkarılan yasalar, imar ve yapılaşma faaliyetlerini baştan aşağı değiştirecek özellikler içermektedir. Buna göre; kent merkezlerinden bulunan değerli arsalar, üzerindeki "sağlıksız" yapılar nedeniyle riskli alan ilan edilerek sermaye gruplarına devredilecek, ormanlar, kıyılar, meralar hiçbir kural tanımaksızın yapılaşmaya açılacaktır.

Öte yandan hali hazırda yapılmakta olan kentsel dönüşüm uygulamaları bundan sonra yapılacak uygulamaların nasıl olacağına dair izler taşımaktadır. Şimdiye kadar gerçekleştirilmiş olan kentsel dönüşüm projelerinde; hak sahiplerinin yerlerinden edilmesi, tapu güvencesi olmayan hak sahiplerinin haklarının tanınmaması, kiracıların mağduriyetlerinin giderilmemesi, yerinden edilen vatandaşların eğitim, sağlık ve istihdam sorunlarının dikkate alınmaması, hazırlık süreçlerinin katılımcılıktan ve şeffaflıktan uzak olması, mevcut kentsel dokuyu ve kültürü yok eden sonuçlar doğurması, projelerin farklılıkları görünür kılacak şekilde sınıfsal gettolar oluşturması ve ciddi çevre tahribatlarına yol açması gibi sorunlar doğmuştur.

44. Dönem Yönetim Kurulumuz, kentsel dönüşüm projelerinin takipçisi olacak, dönüşüm uygulamalarını izleyecek, yanlış uygulamaları eleştirecek, sonuçlarını kamuoyu ile paylaşacak, kentsel dönüşüm projelerinde çalışan meslektaşlarımızı konuyla ilgili bilgilendirecektir.

Yapı Denetimi Hakkında Kanun

43. Çalışma Dönemi içerisinde Yapı Denetim Yasası'nda değişiklik öngören yasa tasarısı taslakları hazırlanmıştır. Anlaşılmaktadır ki önümüzdeki günlerde siyasi iktidar Yapı Denetim Yasası'nı değiştirmek yönündeki çalışmalarını sürdürecektir.

Yasa tasarısı taslakları incelendiğinde, yapı üretim sürecinin sağlıklı ve işlevsel denetlenmesinden uzak olduğu, yeni sorunlu noktalar açığa çıkacağı, mühendislik mimarlık hizmetlerini yeniden düzenlemeye dönük hükümler içerdiği görülecektir.

Taslak ile ülke genelinde yapılaşma sürecinde jeolojik araştırmalardan başlayarak kent planlaması, yapıların plan ve projelerinin hazırlanması, uygulanması ve denetlenmesi konularındaki bütün iş ve işlemler "Teknik Müşavirlik Kuruluşları"nın eline bırakılmaktadır.

Yapı denetimi; ister kamu, ister özel kuruluşlar tarafından yapılsın piyasanın rekabetçi koşullarına bırakılmayacak, kamu yararı gözetilerek yerine getirilecek bir hizmettir. Mevcut durumda, işveren (müteahhit) işyerini denetleyecek yapı denetim firmasını kendi belirlemekte, iki taraf arasında ücret ilişkisi kurulmakta, yapı denetim firması ücret aldığı müteahhidi denetlemektedir. Bu sistemin, denetim kavramının özüne aykırı olduğu açıktır. Yapı denetimi firması ile müteahhit firmanın birbirlerinden bağımsız hareket etmesini sağlayacak bir sistem konusunda ısrarcı olunmalıdır.

Sağlıklı, dayanıklı, güvenilir yapılar üretebilmek ancak ve ancak bağımsız ve etkin bir yapı denetim sistemi ile mümkün olabilir. Oluşturulacak yapı denetim sisteminin, kim tarafından yapılırsa yapılsın, ismi ne olursa olsun faaliyet alanının sadece "yapı denetimi" olması önem taşımaktadır.

Değişikliklerin salt Yapı Denetim Kanunu ile sınırlı olmadığı, İmar Kanunu ve Kıyı Kanunu'nda da önemli değişiklikler içereceği bilinmektedir. Öngörülen değişiklikler ile kentler ve kıyılarda yeni rant alanları yaratmanın ve yağmacılığın yasal zemini oluşturulmaktadır.

Müelliflerden "ilgili meslek odasına üyeliğinin devam etmesi" şartı aranmaması, geçmiş yıllarda meslek odalarına yönetmelikler ile verilen sicil tutma görevinin kaldırılması, şantiye şefliği hizmetlerinin tekniker, teknisyen ve teknik öğretmenlere açılması, İmar Kanunu'nda planlanan değişikliklerden bazılarıdır. Tasarıda meslek odalarının görevi sadece üyelerine ceza vermeye indirgenmiştir.

44. Çalışma Döneminde İnşaat Mühendisleri Odası, ülkemizin mühendislik mimarlık alanlarındaki birikim ve deneyimini, kurumsal olarak meslek odalarını yok sayan mevzuat değişikliğine karşı mücadele etmeyi, kamuoyunun ilgisini ve dikkatini çekmeye yönelik her türlü etkinliği yapmayı hedeflemektedir.

Kamu İhale Kanunu

4734 sayılı Kamu İhale Yasası ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Yasası 01.01.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Geçen zaman zarfında bu yasalar defalarca değişikliğe uğramıştır. Kuşkusuz buna koşut olarak uygulama yönetmelikleri de pek çok kez değiştirilmiştir.

Bu değişiklikler sonucu, kamu ihale sisteminin temel ilkeleri ortadan kaldırılmış, mühendis ve mimarlar mağdur edilmiştir. Özellikle son dönemde "İş Denetleme Belgesi" oranlarında yapılan değişiklikler dikkat çekici olmuştur.

44. Çalışma Döneminde Odamız Kamu İhale Kanunu ve Yönetmeliklerle çalışmalarını sürdürecektir, meslektaşlarımızı mağdur eden hükümleri yargıya taşıyacak, konunun takipçisi olacaktır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği

2014 Mayıs ayı içerisinde Soma'da meydana gelen ve yüzlerce maden işçisinin ölümüyle sonuçlanan "iş kazası" işçi sağlığı ve güvenliği konusunu bir kez daha ülke gündemine taşımıştır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin temel kabullerinin uygulanmaması, mevzuat eksikliği, denetim zafiyeti, kayıt dışı istihdam, kuralsız ve güvencesiz çalıştırma, taşeronlaşma gibi nedenlerle iş kazaları son yıllarda hayli artmış, çalışma yaşamının başat sorunu haline gelmiştir. Bilinmelidir ki, işçi sağlığı ve güvenliği, işyeri güvenliğinin ve sağlıklı çalışma koşullarının sağlanması kamusal bir sorumluluktur.

İşçi sağlığının ve iş güvenliğinin sağlanması doğrultusunda gerekli yasal ve idari düzenlemeleri yapmak ve alınan tedbirlerin uygulanmasını sağlamak ise hükümetin sorumluluğundadır. Ancak siyasi iktidar yaşanan iş kazalarının sonrasında kendisi dışında sorumlular bulmaktan öteye gitmemekte, sorunun çözümüne yönelik adımlar atmamaktadır.

Çalışma yaşamının en sorunlu alanlarından olan işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yapılan son yasal düzenlemeler yetersizdir; çözüme katkı sunmak yerine yeni sorunlu noktaların açığa çıkmasına neden olmaktadır. Yasal düzenlemeler, iş yaşamında kilit role sahip TMMOB ve TTB devre dışı bırakacak özellikler içermektedir.

Odamız, 44. çalışma döneminde, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda çalışan üyelerinin taleplerini karşılamak doğrultusunda eğitimler düzenleyecek, diğer yandan kamusal sorumluluğu gereği inşaat işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği sorunlarının giderilmesine yönelik teknik ve bilimsel çalışmalarını kamuoyu ile paylaşacaktır.

Ulaşım politikaları ve ulaştırma yatırımları

Bugün dünyada; kent içi ve kent dışı taşımacılığın birbiriyle uyumlaştırıldığı, denizyolu, havayolu, karayolu, demiryolu ve boru hatları ile yapılan taşımacılığın birlikte değerlendirildiği, taşımacılıkta oluşan taleplerin alternatifleriyle birlikte ele alındığı ve toplu taşımacılığı birincil kılan ulaşım politikalarının uygulandığı görülmektedir. Ülkemizde ise yük ve yolcu taşımacılığındaki talepler; tüm ulaşım çeşitlerini kapsamayan, toplu taşımacılığı birincil kılmayan politikaları ile çözülmeye çalışılmaktadır.

Ülkemizde ulaşım politikalarında karayolu taşımacılığına ağırlık verilmesi nedeniyle yüksek yatırım maliyetleri, verimsiz yol kullanımı ve arazi kayıpları, gürültü ve çevre kirliliği meydana gelmiş; ekonomik olmayan irrasyonel yatırım kararlarıyla dengesiz ve çarpık bir ulaşım sistemi açığa çıkmıştır.

Bunun simgesel örneği "Boğaz Köprüleri"dir. İnşaatı başlamış olan 3. Boğaz Köprüsü, İstanbul'un kalan yeşil alanlarını yok etmeye namzettir. Kent trafiğini içinden çıkılmaz hale getireceği de daha önce yapılan "Boğaz köprüleriyle" tecrübe edilmiş bir gerçektir. Bu, salt İstanbul'un değil tüm ülkenin sorunudur. Bu ve benzeri uygulamalara karşı tüm toplumsal kesimlerle ortak bir mücadele yürütülmesi önemsenmektedir.

Su ve enerji politikaları

Bilindiği gibi Türkiye'nin enerji ihtiyacının yaklaşık yüzde 74'ü dışarıdan temin edilmektedir. Siyasi iktidar enerji politikalarında dışa bağımlılığı azaltma ve Türkiye'nin su kaynaklarını değerlendirme söylemleriyle son yıllarda nehir tipi hidroelektrik santral (HES) yapım çalışmalarına hız vermiş bulunmaktadır. Bu çalışmaların ideolojik alt yapısı 1992 yılında Birleşmiş Milletler Su forumunda alınan "Su ticari bir maldır" kararına dayanmaktadır. Bu kararla suyun ve su kullanımının piyasalaştırılmasının önü açılmıştır.

Sadece derelerle de sınırlı olmayan özelleştirmeler, su kullanım hakları ve alt kullanımları da içerdiğinden (suyu şişeleme, yer altı suyu, madenler, ormanlar vb.) bir bakıma bütünsel bir şekilde tüm havzanın zenginlikleri özel sermayeye terk edilmiş olmaktadır.

Gerçek bir çevresel etki değerlendirmesi yapılmadan, plansız ve projersiz olarak ihale edilen ve dereler üzerinde, denetimsiz olarak inşa edilen hidroelektrik santralleri çevreyi, ekolojik sistemi, doğal ve sosyal yaşamı ciddi anlamda olumsuz etkilemektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası 44. Çalışma döneminde de, suyun özelleştirilmesine ve plansız, programsız ve denetimsiz şekilde HES yapılmasına karşı çıkmaya devam edecektir.

3 Mesleki, idari ve örgütsel önceliklerimiz

Yetkin mühendisliğin gerekliliği

Türkiye gibi deprem kuşağında bulunan bir ülkede yetkin mühendisliğe duyulan ihtiyaç sadece Odamızın değil, sistemin bütün unsurlarının hemfikir olduğu bir konudur. Yetkin mühendislik daha önceki yıllarda tartışılrsa da, asıl olarak 1999 depremlerinden sonra gündeme gelmiş, ne yazık ki, siyasi erkin adım atmaması nedeniyle hayata geçememiştir.

Odamızın Yetkin mühendislikle ilgili uygulamaları kamuoyunun malumudur. Ne yazık ki bu çabalar yargı engeline takılmış, Yetkin Mühendislik Uygulama Yönetmeliği rafa kalkmıştır.

Ancak yetkin mühendisliğin önemi ve gerekliliğinin ortadan kalkmadığı bir gerçektir. Özellikle mesleki denetim kanallarının kapatıldığı, mühendislik uygulamalarının niteliğine ilişkin kaygıların arttığı şu günlerde yetkin mühendisliğe duyulan ihtiyaç daha yakıcı bir hal almıştır.

Odamız 44. Çalışma Döneminde de, Yetkin Mühendisliğin gerekliliğini dayanak alarak, konuyu canlı tutmaya devam edecektir.

Referans Belgesi Yönetmeliği

Odamızın 43. Dönem Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak yayımlanmak üzere Resmi Gazete'ye gönderilen Referans Belgesi Yönetmeliği'ne ilişkin olarak, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü 12 Şubat 2014 tarihli yazısı ile "Meslek Odalarının "sınıflandırma" ve "belgelendirme" yetkisinin olmadığı" gerekçesiyle Yönetmeliğin uygulanmasını engellemiştir.

Yönetim Kurulumuz, "Bilgi ve deneyim sahibi meslek mensuplarını objektif kriterlere göre tespit edebilmek, meslektaşların rekabet gücünü arttırmak, meslektaşları mesleki donanımlarını arttırması konusunda teşvik etmek ve olanak sağlamak, verilen hizmetin niteliğini arttırmak, uzmanlık ve iştigal konularına göre veri tabanı hazırlamak, toplumun, kurumların ihtiyaç duyduğu güvenilir referans kaynağı oluşturmak" amacıyla düzenlenen ve asıl olarak Türkiye'nin bir deprem ülkesi olmasından ve inşaat mühendisliğinin mesleğinin ihtiyaçlarından hareketle hazırlanan Referans Belgesi Yönetmeliği'nin hayata geçirilebilmesi için çalışmalarını sürdürecektir.

Sorunlu bir alan: Bilirkişilik hizmeti

Bilirkişilik sistemi sorunlu bir noktayı işaret etmektedir. Özellikle bilirkişilik hizmetinin niteliği, bilirkişilerin çalışma koşulları adeta kangren olmuş bir konu olarak hemen her platformda dile getirilmekte, özellikle bilirkişilik müessesesinin güvenilirliği ile kamuoyunda olumsuz bir algı bulunmaktadır. Mesleki bilgisi yeterli olmayan ve mesleki etik değerlere aykırı davranan bilirkişilerin varlığının bu algının oluşmasına neden olduğu açıktır.

Bu alanda çok sayıda meslektaşımızın faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Ancak, Odamız, yargının re'sen atama yetkisi nedeniyle, sürece müdahil olamamakta, dolayısıyla bilirkişilik sisteminin olumsuzlukları ile mücadele etmekte etkisiz kalmaktadır. Bilirkişilik hizmeti veren bazı meslektaşlarımızın Odamıza üye dahi olmadığı düşünüldüğünde, sistemin nasıl işlediği daha net anlaşılacaktır.

8 Nisan 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonları Tarafından Bilirkişi Listelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik" sorunları kısmen giderebilecek hükümler içermektedir. Özellikle, Yönetmelik kapsamında bilirkişilik hizmeti verecek olanlara, "ilgili meslek odasına kaydolma ve kayıtlı olunan meslek kuruluşunun mevzuatına göre bilirkişilik yapabilmek için uzmanlık alanını gösteren sertifika, uzmanlık belgesi, yetki belgesi ve benzerlerinin alınması" zorunluluğu getirilmesi, Odamızın sürece dahil olma kanallarını açmıştır.

Yönetim Kurulumuz, 44. Çalışma Dönemi içerisinde;

- Bilirkişilik uzmanlık alanlarında eğitim programı hazırlamayı ve eğitim notlarını yayın haline getirmeyi,
- Bilirkişilik uzmanlık alanlarındaki oransal dağılımı dikkate alarak meslek içi eğitim kursları aracılığıyla "Yetki Belgeli Bilirkişi" sayısını artırmayı,
- Bilirkişilerin sicillerinin tutulması, bilim ve tekniğin gereklerini yerinde getirmeyen, mesleki davranış ilkelerine uymayan bilirkişilerin tespit edilerek yaptırım uygulanması gibi konularda Adalet Bakanlığı nezdinde girişimde bulunmayı,
- Yine Adalet Bakanlığı nezdinde, Kamulaştırma Bilirkişiliğinde olduğu gibi bilirkişilik hizmetlerinin diğer uzmanlık alanlarında da meslek odaları tarafından düzenlenen bilirkişi listelerinin kullanılmasının sağlanmasına yönelik girişimde bulunmayı,
- Bilirkişinin belirlenmesinden, bilirkişi raporların düzenlemesine kadar uygulamalara standart getirmeyi,

planlamaktadır.

Meslek içi eğitimin önemi

Odamızın üyelerinin sicillerini tutma, Sicil Durum Belgesi düzenleme yetkisi elinden alındı. Dolayısıyla Odamız, Oda-üye ilişkisinin canlı tutulmasını sağlayacak ve aynı zamanda mesleki niteliği yükseltecek olan meslek içi eğitimlere yoğunlaşacaktır.

Bugüne kadar gerçekleştirilen meslek içi eğitimlerin çıtasını yükseltmek, yelpazesini genişletmek, daha işlevsel kılmak amacıyla Oda Yönetim Kurulumuz ilgili kurulların görüş ve önerileriyle içinde bulunduğumuz çalışma dönemi için planlama yapacaktır.

44. Çalışma Dönemi içerisinde;

- Eğitim faaliyetlerine kurumsal işleyiş kazandırılması,
- Mesleğimizin uzmanlık ve hizmet alanlarına, alt disiplinlerine ilişkin eğitim programlarının hazırlanması,
- Meslek içi eğitim programlarında mesleki bilinç ve etik konularının da eklenmesi,
- Odamız dışındaki kurumlar tarafından düzenlenen eğitimlerin akredite edilmesi ve puanlandırılması,
- E-eğitim programlarının oluşturulması ve hayata geçirilmesi,
- Odamız ve Şubelerimiz tarafından düzenlenecek tüm eğitimlerin içeriğine, süresine ve ücretlerine standart getirilmesi,
- Yönetmelik kapsamında öngörülen Sınav ve Değerlendirme Kurulu'nun oluşturulması
- Katılım veya başarı belgesi düzenlenmesi,

konularında çalışmalar sürdürülecektir.

SİM-İTB Uygulamaları mesleki denetimin vazgeçilmezidir

Bilindiği gibi, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği ve Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliği'nde son dönemlerde yapılan değişikliklerle SİM-İTB uygulamasının önü kesilmek, Odamızın kamu adına yaptığı denetim kanalları kapatılmak istenmektedir.

Odamız, mesleki denetimi, proje denetimi ile sınırlı algılamamakta ve bir bütün olarak ele almaktadır. Bütünün önemli parçası, üyelerimizin mesleki niteliğinin denetlenmesiyle doğrudan ilişkilidir. Kamu yararının korunması ve güvenli yapı üretiminin sağlanmasının asli amacı, bir taraftan proje denetimini isteğe bağlı kılarken, diğer taraftan SİM-İTB uygulaması ile üyelerin mesleki faaliyetlerinin denetiminin taviz verilemez bir öneme sahip olduğunu göstermektedir.

2006 yılında yürürlüğe giren SİM Yönetmeliği üyelerimizin mesleki gelişimi, mesleki niteliğini güvence altına almış, Odanın kamu adına üyelerini denetlemesi felsefesi üzerine oturtulmuştur.

Bu bağlamda Yönetim Kurulumuz, Şube ve Temsilciliklerimizin faaliyet alanlarındaki idarelerin, yapı sahiplerinin ya da üyelerinin proje denetimi taleplerinin karşılanmasını anlamlı ve gerekli bulmakla birlikte; SİM ve İTB uygulamalarının devamlılığına önem vermektedir.

44. Çalışma Döneminde SİM-İTB uygulamaları konusundaki ısrar sürdürülecek, meslek alanımız bu çerçevede düzenlenmeye çalışılacaktır.

Mali disiplin ve tasarruf tedbirleri

Son dönemde gerçekleştirilen mevzuat değişikliklerinin somut sonuçlarından biri de Odamızın gelir kaynaklarının daraltılması olmuş, Odamızın mali yapısında olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Bu nedenle mali disipline sıkı sıkıya bağlılık ve tasarruf amaçlı tedbirleri uygulamak her zamankinden daha fazla önem arz etmektedir. Açıkçası, içinde bulunduğumuz dönemde ekonomik sorunlar daha da artacaktır.

Odamız mali ve idari yapısını bu gerçekliğe göre düzenlemek, genel olarak çalışma dönemi esaslarını bu gerçekliği gözetenek belirlemek zorundadır. Odamızın toplumsal sorumluluğunu yerine getirmeye devam etmesinin ön koşullarından biri de ekonomik sorunu en az hasarla atlatabilecek bir program hazırlamasıdır.

Örgütümüzün mali disiplini ve tasarruf tedbirlerini neden-sonuç ilişkisi bağlamında değerlendireceğinden kuşku yoktur.

Üye aidatlarının tahsil edilmesi

Mevzuat değişikliklerinin Oda gelirlerinde önemli bir kayba yol açtığı bilinmektedir. Bu nedenle Odamızın en önemli gelir kaynağının üye aidatları olması kaçınılmazdır. Yönetim Kurulumuz, Şubelerimiz ve Temsilciliklerimizin görüşlerini alarak üye aidatlarının tahsili yönünde çalışma yapacaktır. Bu aynı zamanda üyelerin meslek odasına sahip çıkma bilincini açığa çıkartacak, dayanışma ilişkisini canlı tutacaktır. Ayrıca, şu nokta da vurgulanmalıdır: Kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının üye aidatı, kamu alacağı niteliğinde olup, Oda ve Şube Yönetim Kurulları kamu alacağı'nın tahsili ile yükümlü kılınmıştır.

Odamızın geleceği: Öğrenci Örgütlülüğü (genç-İMO)

Odamızı açısından öğrenci üye örgütlülüğünün önemi yadsınamaz. Öğrenci üyeler daha okul sıralarında Odamızla tanışmakta, Oda etkinliklerine dahil olmakta, ileride karşılaştacağı mesleki sorunları bilerek mesleğe hazırlanmaktadır. Açık ki geleceğin yöneticileri öğrenci üye örgütlülüğünün bir parçası olan gençlerden oluşacaktır.

Odamız 44. Çalışma Döneminde öğrenci üye örgütlenmesi üzerinde hassasiyetle duracak, gençlerin birbirini ve Odayı tanımasını sağlayacak zeminler oluşturacak, öğrenci üye sayısının artırılması doğrultusunda merkezi programlar geliştirecektir.

4 Kurul ve Komisyonlar, bilimsel-mesleki etkinlikler, yayın politikası

Kurul ve Komisyonlar

44. Çalışma Döneminde oluşturulan kurul ve komisyonlar;

Kurullar

- Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu
- Bilirkişilik Kurulu
- Geoteknik Kurulu
- İnşaat Mühendisliği Eğitimi Kurulu
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu
- Kıyı ve Deniz Mühendisliği Kurulu
- Meslek İçi Eğitim Kurulu
- Mesleki Değerlendirme Kurulu
- Su Yapıları Kurulu
- Teknik Dergi Yayın Kurulu
- TMH Yayın Kurulu
- Ulaştırma Kurulu

Komisyonlar

- Afet Riski Altındaki Alanlar ve Kentsel Dönüşüm Komisyonu
- Kadın İnşaat Mühendisleri Komisyonu
- Kamu ve Özel Sektör Çalışanları Komisyonu
- Yapı Denetim Komisyonu
- Yapı Malzemeleri Komisyonu

Sempozyum ve Kongreler

Odamız, mesleki alanlarımıza ilişkin güncel bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı, sorunların ve çözüm önerilerinin tartışıldığı kongre, konferans, sempozyum ve çalıştaylar düzenlemekte ve bu sayede kamuoyunu yakından ilgilendiren pek çok konuda veri elde etmektedir. Ancak bu verilerin gerek Oda çalışmalarına gerekse kamuoyuna aynı oranda yansıdığı söylenemez. Bazı etkinliklerimizin kendini tekrarlar duruma düşmesi, içeriklerinin ve varlıklarının gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Ayrıca son dönemde Oda gelirlerimizde oluşan azalma da dikkate alınarak bilimsel-mesleki etkinliklerin bütçesinin gerçekçi bir biçimde planlanması ve denk bütçe esasına göre gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

44. Çalışma Döneminde gerçekleştirilecek ulusal ve uluslararası sempozyum ve kongreler;

- Beton Kongresi
- Deprem Mühendisliği Konferansı
- Kıyı Mühendisliği Sempozyumu
- Köprüler ve Viyadükler Sempozyumu
- İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu
- Ulaştırma Kongresi
- Kentsel Altyapı Sempozyumu

- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu
- Ulusal Çelik Yapılar Sempozyumu
- Yapı Denetimi Sempozyumu
- Su Yapıları Sempozyumu
- Geoteknik Sempozyumu
- Tarihi Eserlerin Güçlendirilmesi ve Geleceğe Güvenle Devredilmesi Sempozyumu
- Uluslararası Kıyı Mühendisliği Sempozyumu (ICCE 2016)
- İnşaat Mühendisliğinde Gelişmeler Konferansı (ACE 2014)

Yayın politikası

Yaşadığımız ekonomik sıkıntılar ve iletişim çağının gereklilikleri Odamızın yayın politikasını yeninden gözden geçirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede, 43. Çalışma Döneminde Teknik Güç dergimizin e-dergi formatında üyelerimize ulaştırılmasına başlanmış, üyelerimiz de bu uygulamaya olumlu tepki vermiştir.

44. Çalışma Döneminde Teknik Güç'ün yanı sıra Türkiye Mühendislik Haberleri (TMH) için de aynı uygulamaya geçilmesi doğrultusunda çalışmalara başlanması düşünülmektedir. TMH e-dergi formatında hem on binlerce üyeye ulaşacak hem de Odamız kayda değer ölçülerde tasarruf yapacaktır. TMH'nın, Teknik Güç gibi tamamen e-dergi formatına dönüştürülmeyecek, Şube ve Temsilciliklerimize, çeşitli kurum ve kuruluşlara dağıtılmak üzere az sayıda basılması daha uygun olacaktır.

Ayrıca 44. Çalışma Dönemi için belirlenecek TMH Yayın Kurulu, dergi içeriklerinin zenginleştirilmesi, dergilerin okunurluluğunun artırılması doğrultusunda çalışmalar yapacaktır.

Öte yandan Şube bültenlerinde yer alması için üretilen bilimsel-teknik makaleler ile mesleki-politik makalelerin TMH'da değerlendirilmesi ürünün çok sayıda üyemize ulaşmasını sağlayacak, böylelikle nitelikli yazılar hak ettiği ilgiyi görecektir. Şubelerimiz bülten formatına bağlı kalarak yayınlarını hazırlamalı, kapsamlı ve nitelikli yazılar TMH'da yayımlanması için Odamıza ulaştırılmalıdır.

İletişim çağının gereği: Web sitesi

İletişim çağının gerekliliklerinden biri de hızdır. İletişim, hedef kitleye en hızlı ve en doğru bir şekilde ulaştığı oranda anlam kazanmaktadır. Bu bağlamda internet kullanımının yaygınlaşması, Odamızın iletişim anlayışında da köklü değişikliklere yol açmıştır. Odamızın üyesine hızlı ve doğru bir şekilde ulaşmasında web sitelerinin önemi yadsınamaz. Odamızın ve şubelerimizin kurumsal web siteleri çağımız iletişim gerekliliğine uygun düzenlenmiştir. Mesleki-politik eylem ve etkinlikler, duyurular, bilgilendirmeler, mesleki tartışmalar web siteleri üzerinden gerçekleşmekte ve anında üyeye buluşmaktadır. Geçtiğimiz çalışma dönemlerinde web sitelerine standart getirilmesi, kurumsal kimliğin tamamlayıcısı olmuştur.

44. Çalışma Döneminde web sitelerinin kullanımda karşılaşılan sorunların giderilmesi, yazılımın geliştirilmesi, Oda ve şubelerin web sitelerini daha işlevsel kullanabilmesi doğrultusunda çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Odamız, deprem tehlikesinin unutulmasına izin vermeyecektir

Odamız altı yıldan bu yana "Depreme Duyarlılık" etkinlikleri düzenlemektedir. Deprem tehlikesinin unutulmaması ve kamu idaresinin sorumluluğunun hatırlatılması amacıyla düzenlenen etkinlikler 44. Çalışma Döneminde de devam edecek, farklı içerik ve formatta da olsa, Odamız depremi unutmama doğrultusundaki faaliyetlerini sürdürecektir.